

ingediend op **674** (2025-2026) – Nr. 1
22 januari 2026 (2025-2026)

Voorstel van decreet

van Kim Buyst, Fourat Ben Chikha, Mieke Schauvliege,
Jeremie Vaneeckhout, Nadia Naji, Aimen Horch en Bram Jaques

tot wijziging
van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997
en het decreet van 8 mei 2009
betreffende de kwaliteit van onderwijs,
wat het uitstel en de herijking
van de inwerkingtreding van de minimumdoelen betreft

TOELICHTING

1. Algemene toelichting

De invoering van nieuwe minimumdoelen in het basisonderwijs behelst een fundamentele onderwijshervorming. Alle onderwijsverstrekkers en de Vlaamse Onderwijsraad benadrukten dat een succesvolle implementatie van de nieuwe doelen een constructieve afstemming van het onderwijssysteem en een planmatige professionalisering vereist. Die processen zijn inherent complex en tijdrovend.

Onderwijsstakeholders hebben unaniem in hun adviezen benadrukt dat een succesvolle implementatie van de nieuwe minimumdoelen tijd, middelen en professionele begeleiding vereist. Het schooljaar 2025-2026 is bedoeld als een voorbereidingsjaar waarin de doelen als referentiekader gelden en scholen zich actief kunnen voorbereiden op inhoudelijk, organisatorisch en pedagogisch-didactisch vlak. In het huidige decreet start vanaf het schooljaar 2026-2027 de operationele implementatie met de kernvakken Nederlands, wiskunde, en wetenschap en techniek voor het kleuteronderwijs tot het derde leerjaar, terwijl hogere jaren nog onder de oude eindtermen vallen. In 2027-2028 volgt de volledige uitrol van alle minimumdoelen voor de jongere jaren en de uitbreiding van de kernvakken naar het vierde en vijfde leerjaar. Leerlingen die afstuderen in 2026-2027 en 2027-2028, blijven onder het oude regime.

Het onderwijs staat momenteel al onder extreme druk. De aanhoudende lerarentekorten en het groeiende aantal burn-outs zijn daar duidelijke symptomen van. Een te krappe en complexe implementatietijdlijn riskeert die problemen alleen maar te verergeren. Leraren en schoolteams die nu al aan hun limiet zitten, kunnen onmogelijk tegelijkertijd hun dagelijkse taken uitvoeren en een fundamentele curriculumhervorming doorvoeren. Dat leidt onvermijdelijk tot een gehaaste implementatie ten koste van de onderwijskwaliteit, meer stress voor onderwijspersoneel en mogelijk een verdere uitval uit het beroep.

Iedereen erkent het belang van een inhoudsrijk curriculum, maar tegelijkertijd heerst er grote bezorgdheid over de haalbaarheid ervan op het vlak van tijd, middelen en ondersteuning. Er is een meer realistische aanpak nodig die rekening houdt met de pedagogische vrijheid, een consistente afstemming tussen de vakken, inclusie en zinvolle evaluatie. Het is essentieel dat scholen werken met volledig uitgewerkte doelen die grondig zijn getest en verfijnd. Maar het is ook essentieel dat de beloofde ondersteuning er tijdig is. De vooropgestelde timing voor die ondersteuning werd niet gehaald. De inspiratiescholen, die op 1 januari 2026 zouden starten, zullen pas op 1 september starten. Ook het expertisecentrum liep vertraging op. Bijgevolg is het niet meer dan logisch dat ook de scholen uitstel krijgen.

Cruciaal daarbij is dat de vastgestelde vertragingen geen randfenomeen zijn, maar betrekking hebben op kernelementen van de door de regering zelf aangekondigde randvoorwaarden voor implementatie. De overheid heeft herhaaldelijk benadrukt dat scholen niet aan hun lot zouden worden overgelaten en dat ondersteuning, professionalisering en begeleidende structuren tijdig beschikbaar zouden zijn. Die belofte werd echter niet ingelost.

Bovendien wordt vastgesteld dat een kennisrijk curriculum zo is gestructureerd dat elk minimumdoel onderdeel is van een grotere cumulatieve kennisopbouw. Minimumdoelen helpen om een solide basis van algemene kennis te leggen, waarop leerlingen kunnen voortbouwen voor het complexere leren in het secundair onderwijs

en daarna. Het selecteert kernconcepten en principes die leerlingen nodig hebben om verbanden te zien en kritisch te denken en die toekomstig leren mogelijk maken. Dat fundamentele principe van cumulatieve kennisopbouw wordt echter ernstig bedreigd door de voorgestelde gefaseerde implementatie, die leerlingen confronteert met abrupte overgangen tussen verschillende curriculumssystemen op cruciale momenten in hun leertraject.

Met dit voorstel tot wijziging van het decreet willen de indieners de implementatie van de minimumdoelen vereenvoudigen door een meer geleidelijke maar coherente invoering per leerjaar. Die aanpak elimineert de complexiteit voor scholen en waarborgt een gelijke behandeling van alle leerlingen over scholen heen. Bovendien vereenvoudigt het de communicatie met het onderwijsveld, de ouders en de schoolteams, en garandeert het een beter voorspelbare overgang naar het secundair onderwijs.

Leerlingen verdienen een duidelijk, coherent en rechtvaardig onderwijssysteem. De huidige complexe gefaseerde aanpak legt de gevolgen van een onvoldoende afgestemde implementatie onevenredig bij de leerlingen zelf, doordat zij geconfronteerd worden met wisselende curriculumkaders tijdens hun schoolloopbaan. Een vereenvoudigde implementatie per leerjaar biedt meer zekerheid, duidelijkheid en kwaliteit voor alle betrokkenen. Dit voorstel tot wijziging van het decreet sluit dan ook aan bij de unanieme vraag van het onderwijsveld en erkent de realiteit van de complexe uitdaging waar het onderwijs voor staat.

De laattijdige opstart van inspiratiescholen, de vertraging bij de oprichting van het expertisecentrum en de onduidelijkheid over ondersteunend materiaal maken dat vandaag aan scholen gevraagd wordt om zich voor te bereiden op een hervorming zonder de noodzakelijke instrumenten. Dat creëert een fundamentele beleidsinconsistentie: scholen worden afgerekend op een implementatietiming die de overheid zelf niet heeft kunnen respecteren. In die context is het onredelijk en onzorgvuldig om van scholen te verwachten dat zij wél strikt binnen de vooropgestelde timing blijven. Beleidsvertragingen aan de zijde van de overheid kunnen en mogen niet worden doorgeschoven naar het onderwijsveld, zeker niet bij een hervorming van deze omvang en met deze impact.

De bovenstaande vaststellingen wijzen op een discrepantie tussen de aangekondigde randvoorwaarden en de feitelijke beschikbaarheid van ondersteuning, wat het herbekijken van de invoeringstermijnen verantwoordt. Dit voorstel van wijzigingsdecreet beoogt geen afzwakking van ambities, maar een kwaliteitsvolle implementatie.

2. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2

Dit artikel vervangt paragraaf 9 van artikel 44 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en bepaalt een nieuwe, vereenvoudigde wijze van inwerkingtreding van de minimumdoelen, opgenomen in bijlage 6 bij het decreet.

Er wordt gekozen voor een uniforme invoering per leerjaar, te starten vanaf het schooljaar 2027-2028 voor het eerste jaar kleuteronderwijs tot en met het eerste leerjaar lager onderwijs. Vervolgens worden de minimumdoelen stelselmatig uitgebreid naar de volgende leerjaren, zodat leerlingengroepen volgens het normale leerproces in het schooljaar 2032-2033 voor het eerst het getuigschrift basisonderwijs behalen op basis van de minimumdoelen.

Die aanpak vervangt de bestaande vakgebonden fasering door één coherent tijds-pad voor alle minimumdoelen. Het doel ervan is de cumulatieve kennisopbouw die inherent is aan een kennisrijk curriculum, te vrijwaren. Daarnaast vermindert die systematiek de operationele complexiteit voor scholen en verhoogt ze de transparantie voor leerlingen en hun ouders.

Daarnaast bepaalt het artikel dat scholen tot en met het schooljaar 2031-2032 voor de leerlingengroepen die het getuigschrift basisonderwijs kunnen behalen, de bestaande eindtermen blijven toepassen die zijn vastgesteld bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 mei 1997, en bekrachtigd bij het decreet van 15 juli 1997. Het getuigschrift basisonderwijs wordt in die overgangperiode uitgereikt op basis van die eindtermen. Daardoor wordt vermeden dat leerlingengroepen beoordeeld zouden worden op basis van minimumdoelen die ze niet gedurende hun volledige leerloopbaan hebben gevolgd.

Tot slot behoudt het tweede lid de mogelijkheid voor scholen om vanaf 1 september 2025 de nieuwe minimumdoelen al aan te bieden als aanvullende doelen of binnen de eigen ruimte, vermeld in artikel 45, §1, eerste lid. Die facultatieve bepaling laat scholen toe om zich vrijwillig voor te bereiden op de nieuwe minimumdoelen, zonder afbreuk te doen aan het formele toepassingskader voor de toekenning van het getuigschrift basisonderwijs. Daarbij wordt opgemerkt dat het voorstel geen bijkomende verplichtingen oplegt tijdens de voorbereidingsfase.

Artikel 3

Dit artikel wijzigt artikel 44quater, §1, vijfde lid, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en stemt de timing van de Vlaamse toetsen af op de aangepaste invoering van de minimumdoelen.

De Vlaamse toetsen omvatten voor het vierde leerjaar vanaf het schooljaar 2031-2032 en voor het zesde leerjaar vanaf het schooljaar 2033-2034 de te bereiken minimumdoelen die ontwikkeld zijn vanuit de vakdisciplines Nederlands en wiskunde. Daarbij wordt rekening gehouden met zowel de minimumdoelen als de gelijkwaardig verklaarde vervangende minimumdoelen.

Hoewel leerlingen in het vierde leerjaar in het schooljaar 2030-2031 en in het zesde leerjaar in het schooljaar 2032-2033 voor het eerst volledig volgens de nieuwe minimumdoelen zijn onderwezen, wordt ervoor gekozen om de Vlaamse toetsen pas een schooljaar later volledig op die minimumdoelen te baseren. Daardoor krijgen scholen en leerkrachtenteams een bijkomend stabilisatiejaar waarin ze de nieuwe doelen kunnen consolideren, zonder onmiddellijke toetsdruk.

Met dat stabilisatiejaar wordt bovendien vermeden dat Vlaamse toetsen worden afgenomen in een context waarin verschillende referentiekaders gelijktijdig van toepassing zijn. Een dergelijke situatie zou de validiteit, vergelijkbaarheid en interpretatie van de toetsresultaten ondermijnen. Door de toetsen te koppelen aan een geconsolideerde implementatiefase wordt hun pedagogische en beleidsmatige bruikbaarheid versterkt.

Artikel 4

Dit artikel vervangt het vierde lid van artikel 45, §1, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en bepaalt dat het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen de leerplannen voor het kleuter- en lager onderwijs niet hoeft goed te keuren voor het schooljaar 2025-2026 en het schooljaar 2026-2027.

Deze bepaling houdt rekening met het feit dat de minimumdoelen in die schooljaren nog niet operationeel van toepassing zijn. De bepaling voorkomt dat onderwijsverstrekkers verplicht worden om leerplannen ter goedkeuring voor te leggen

die op korte termijn opnieuw zouden moeten worden aangepast. Ze draagt op die manier bij tot administratieve vereenvoudiging en rechtszekerheid.

Artikel 5

Dit artikel wijzigt artikel 39, §6, tweede lid, van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs en stemt de bestaande overgangsregeling af op de aangepaste implementatietermijnen van de minimumdoelen.

Door de vervanging van het schooljaar "2030-2031" door het schooljaar "2032-2033" wordt gewaarborgd dat scholen gedurende de volledige overgangsperiode niet kunnen worden gesanctioneerd omdat ze minimumdoelen niet of onvoldoende bereiken zolang die minimumdoelen nog niet voor alle leerjaren van toepassing zijn. Die aanpassing garandeert dat de bestaande regeling voor het uitstel van sanctionering coherent blijft met de nieuwe invoeringskalender.

Daarnaast vervangt dit artikel de term "gedoogperiodes" door de term "overgangsperiodes". Die terminologische wijziging verduidelijkt dat er geen sprake is van het tijdelijk dulden van een normovertreding, maar van een legitieme overgangsfase die inherent is aan een grootschalige curriculumhervorming. De gekozen terminologie erkent de professionele inspanningen van scholen en sluit beter aan bij een ondersteunende benadering van kwaliteitsbewaking tijdens de implementatie van nieuwe minimumdoelen.

Kim BUYST
Fourat BEN CHIKHA
Mieke SCHAUVLIEGE
Jeremie VANECKHOUT
Nadia NAJI
Aimen HORCH
Bram JAKES

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 44 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, vervangen bij het decreet van 26 januari 2018 en gewijzigd bij de decreten van 5 april 2019, 26 april 2024, 13 juni 2025 en 18 juli 2025, wordt paragraaf 9 vervangen door wat volgt:

"§9. De minimumdoelen, vermeld in bijlage 6 bij dit decreet, zijn van toepassing vanaf het schooljaar 2027-2028 voor het eerste jaar kleuteronderwijs tot en met het eerste leerjaar lager onderwijs en worden jaar na jaar geïmplementeerd zodat leerlingengroepen volgens het normale leerproces in het schooljaar 2032-2033 voor het eerst het getuigschrift basisonderwijs zullen behalen dat wordt uitgereikt op basis van die minimumdoelen. De scholen passen tot het schooljaar 2031-2032 de eindtermen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 mei 1997 tot bepaling van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon basisonderwijs, bekrachtigd bij het decreet van 15 juli 1997, toe bij de leerlingengroepen die het getuigschrift basisonderwijs, vermeld in artikel 53, kunnen behalen en het getuigschrift basisonderwijs wordt uitgereikt op basis van die eindtermen.

In afwijking van het eerste lid kunnen scholen vanaf 1 september 2025 de minimumdoelen, vermeld in het eerste lid, aanbieden als aanvullende doelen of in de eigen ruimte, vermeld in artikel 45, §1, eerste lid."

Art. 3. Artikel 44quater, §1, vijfde lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 18 juli 2025, wordt vervangen door wat volgt:

"De Vlaamse toetsen omvatten voor het vierde leerjaar vanaf het schooljaar 2031-2032 de te bereiken minimumdoelen die worden ontwikkeld vanuit de vakdiscipline wiskunde en vanuit de vakdiscipline Nederlands. Voor het zesde leerjaar omvatten de Vlaamse toetsen vanaf het schooljaar 2033-2034 de te bereiken minimumdoelen die worden ontwikkeld vanuit de vakdiscipline wiskunde en vanuit de vakdiscipline Nederlands. De Vlaamse toetsen houden rekening met zowel de minimumdoelen als de gelijkwaardig verklaarde vervangende minimumdoelen."

Art. 4. In artikel 45, §1, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juni 2025 en gewijzigd bij het decreet van 18 juli 2025, wordt het vierde lid vervangen door wat volgt:

"In afwijking van het derde lid hoeft het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen de leerplannen voor het kleuter- en lager onderwijs niet goed te keuren voor het schooljaar 2025-2026 en het schooljaar 2026-2027."

Art. 5. In artikel 39, §6, tweede lid, van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, toegevoegd bij het decreet van 18 juli 2025, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in de inleidende zin wordt het woord “gedoogperiodes” vervangen door het woord “overgangsperiodes”;
- 2° in punt 2° wordt de zinsnede “2030-2031” vervangen door de zinsnede “2032-2033”.

Kim BUYST
Fourat BEN CHIKHA
Mieke SCHAUVLIEGE
Jeremie VANEECKHOUT
Nadia NAJI
Aimen HORCH
Bram JQUES